

ΙΠΠΟΤΙΚΑ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΠΩΛ ΦΕΒΑΛ

Ο ΩΡΑΙΟΣ ΙΠΠΟΤΗΣ ΛΑΓΚΑΡΝΤΕΡ

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟΥ. Στον πύργο του μαρκιζίου Κάουλουσ Γαρριέτες φιλοξενείται ο Φίλιππος της Μαιτούας, πρίγκιπης της Γκονζάγκας, τον οποίον ο πυροβολητής προκρίνεται να παντρευτεί με την κόρη του Αύγη. Μα η Αύγη έχει παντρευτεί μυστικά πρό τετραετίας με τον δούκα Φίλιππο του Νεβέρ, φίλο στενο του πρίγκιπτος της Γκονζάγκας, με τον οποίον έχει αποκτήσει και παιδιά. Ο πρίγκιπης της Γκονζάγκας, ο οποίος το ξέρει αυτό, έχει αναθεσεί στον έμπιστο του Πειρόλ να συγκεντρώσει τους καλύτερους οπαδούς της Γαλλίας για να δολοφονήσουν τον Νεβέρ, γιατί έτσι, εκτός των άλλων, θα τον κληρονομήσει επειδή είχε λαβείρας του. Όλοι οι οπαδοί βρίσκονται συγκινημένοι σ' ένα παιδογέιο, κοντά στον πύργο, κι έχει συζητούν για τον θρυλικό Ιππότη Λαγκαρντέρ, όταν έλασαν στίβανει ο Πειρόλ, ζητούν λοιπόν από αυτούς να μάθουν για τον χαρακτήρα τίνος εργαζόταναι.

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

— Άγοι έχετε τωμή περιέργεια να μάθετε, είτε, σας πληροφορώ ότι εργαζόταν για τον μαρσισηο ντε Κάουλουσ... Ο ν. μαρσισηος έχει πληροφορηθεί ότι ένας όμοιος ενταξίσιος μπαίνει κομμά στον πύργο του και συναντάται με την κόρη του, με την οποία είν' έρωτισμένος... Γι' αυτό θέλει να τον ξεκάνει κα' σας φώναζε εδώ...

— Λέν ας λέτε την αλήθεια, κόρη ντε Πειρόλ! φώναζε ο Κοζαρντάς. Την αλήθεια την ξέρω εγώ!...

— Πές την, Κοζαρντάς!... Πές την! φώναζαν οι άλλοι!...

— Έν πρώτοις, άρχισε να λέη ο άρσισταθιστής, ο άνθρωπος εναντίον του οποίου πρόκειται να επιτιθείται, είνε, ούτε λίγο, ούτε πολύ, ένας βασιλικός πριγκιπής... Ο πριγκιπής Φίλιππος της Γκονζάγκας, δούξ του Νεβέρ... Έπειτα ξέρει ότι η δεσποινίς Αύγη ντε Κάουλουσ δέν είνε άλλοσ έρωτισμένη του Νεβέρ!...

— Α... Ήτανε ο Πειρόλ.

— Είνε γ' ναί, ναί, τούτο! πρόσθεσε άπομαυσιστά ο Κοζαρντάς.

— Πώς το ξέρεις δού αυτό; τρώξισε ο Πειρόλ, χλομαίνοντας.

— Τό ξέρω, αυτό είνε τό σπουδαίο!... Τό πως τό ξέρω, αυτό δέν ένδιαφέρει. Ο Νεβέρ κα' η δεσποινίς Αύγη παντρεθήσαν μυστικά στο παιδογέλιο του πύργου πρό τεσσαρόν χρόνον κα' σας, ν. ντε Πειρόλ, καθός κα' ο έρωτισμός σας κέρως πριγκιπής της Γκονζάγκας, παρασταθίζατε ως μάρτυρες σ' αυτό τον γάμο!... Έτσι δέν είνε; Ο Πειρόλ, δέν τολμούσε ν' άρνηθή καμιά τίποτε.

— Καλά, είνε... Ο Νεβέρ παντρεθήσε την Αύγη, κομμά σ'ι τον πατέρα της. Ο μαρσισηος ντε Κάουλουσ λοιπόν θέλει τώρα να ένδουξηθή το Νεβέρ γ'ι αυτή την προσβολή... Τό πράγμα, καθός βλέπετε, είνε πολύ άπλό!...

— Θα ήταν πολύ άπλό πράγμα, απάντησε ο Κοζαρντάς, αν ο μαρσισηος ντε Κάουλουσ ήξερε τον μυστικό γάμο της κόρης του. Μα δέν ξέρει αλλιώς τίποτε!... Όλα μάλιστα θα είχαν τακτοποιηθή από κομμά, αν ο βασιλιάς μας δέν ήθελε να παντρευτεί τον Νεβέρ με την άνεγκρη του πριγκιπισσα της Σαβοΐας. Γι' αυτό κα' ο Νεβέρ δέν τολμάει να κληρονομή τον γάμο του από όβω μισος θεωώσει ο βασιλιάς!... Τό σπουδαίο λοιπόν είνε ότι δέν πρόκειται να εργασθώται για τον μαρσισηο ντε Κάουλουσ.

— Αυτό είνε φανερό! φώναζαν όλοι οι άλλοι.

— Για ποόν λοιπόν εργαζόσθε; ρώτησε ο Πειρόλ.

— Εργαζόμαστε, αλλοπάσια, άγαμητέ, κόρη ντε Πειρόλ, για τον άρηντη σας, για τον Φίλιππο της Μάντουας, πριγκιπής της Γκονζάγκας... Ναί, ο άρηντης

σας, ο οποίος είνε καταστομαμένος οικονομικά κα' δέν έχει σήμερα πένταρο, θάη αϊριο ένα εκατομμύριο σούβρα εισόδημα, την δεσποινίδα Αύγη κα' την προίκα της, αν σποτάσουμε άποψη τον Νεβέρ!... Τι λέτε γ'ι α'ι' αυτό, κόρη ντε Πειρόλ;...

Ο πριγκιπής Φίλιππος της Γκονζάγκας, απάντησε ο Πειρόλ, προσπαθώντας να κρατήσει την άξιοπρέπεια του, είνε τόσο άνότος τέτοιον άπιστων, ώστε ούτε καταδέχεται να τις συζητήσω!...

Τότε θα μιλήσουμε κα' γ'ι άλλες άπίστες του, φώναξε μεγαλειότερος, φώναζε ο Κοζαρντάς. Τόν λόγον έχει ο αδελφός Πασπουά!... Μισο, αδελφέ μου!...

Άδίσος ο Πασπουά άρχισε να λέη με φωνή ντροπιάη δεσποινίδος:

Πρό δύο - τριών χρόνον ήμουν στην έστρεσία ενός Ίταλό δουκτου, τού Πέτρο Γκατά, ο οποίος έπαιρνε διάφορα φάρμακα γ'ι ελιξήρια κα' τον οποίον ο ίσηλτότατος άρηντης σας, κόρη ντε Πειρόλ, έπισκεπταν πολύ συχνά κα' είχε άτέλειότες συζητήσεις μαζί του! Την έποχή λοιπόν αυτή, ο δούξ του Νεβέρ προσεδλήθη, περιέργως, από ένα ανστηρισθή μαρσισηο, πον οι γιατροί δέν μπόρεσαν να τον ξεγγήσουν.

Συκοφαντία! φώναζε ο Πειρόλ. Βδέληρη συκοφαντία! Έμενα θα ποί έπιτρέψετε ν' άποσπρωθώ, γιατί δέν μπορώ ν' άκούω τέτοιες άπίστες.

Κα' σκεθώσε. Μα ο Κοζαρντάς τού είνε τότε:

— Έν τωαύτη περιπέσει θα μάζ έπιτρέψετε να σας συνοδεύσωμε ως τον πύργο. Ο μαρσισηος ντε Κάουλουσ θα έχη ζητήσει άπ' τον μαρσισηομένον τον έννο κα' θα ξεγγηθώμε μαζί του!...

Ο Πειρόλ, Ξανάτασε στην καρφέλα του, ενό η όψη του Ξαπιδνε χρομια πελιδνό.

Ο Κοζαρντάς, άδυσώπητος, τού έδωσε ένα ποτήρι κα' τού είνε:

— Πιείτε για να συνέλθετε γιατί δέν φανέσθε κα' τόσο στα καλά σας!... Κι' άρψατε τον αδελφό Πασπουά να τελειώσει την ιστορία του!...

— Λοιπόν, συνέχισε ο Πασπουά, όλος ο κόσμος βλέποντας τον μαρσισηο του Νεβέρ, έλεγε: «Πάει! Λέν τη γλυτώνει!...» Στην Αύγη κα' στο Παρισι άνησυχούσαν!... Ο βασιλιάς ζητούσε διαρκώς νέα για την γνεία του!... Ο τρίτος άπ' τους Φίλιππους, ο δούξ της Σάρτης, ήταν άπαρηγόρητος!...

— Ένας άνθρωπος άπαρηγόρητος, άκόμα, διέκοψε ο Πειρόλ, ήταν ο κέρως μου, ο Φίλιππος της Γκονζάγκας!...

— Μήπως είνε εγώ τό αντίθετο; Ήτανε γ'ι άφέλεια ο Πασπουά. Πιστεύω ότι πράγματι ο κέρως σας έννοιωθε μεγάλη λύπη!... Άπόδειξις άλλωστι ότι έρχόταν καθέ θράου στο σπίτι του δόκτορος Γκάμπα, μεταμμερισμένος σε υπηρέτη κα' τού έλεγε με άναταμονήσια: «Τραβίαι πολύ αυτός ο μαρσισηος!... Τραβίαι πολύ!... Μήπως χρειάζεται να μεγαλώσωμε τη δόση του δηλητηρίου;»

Μέσα στη χαμηλή αθάνα του παιδογέλιου του Μίγλου του Άόδου δέν ύπηρχε ούτ' ένας άνθρωπος ποδ να μην είν' εξ' επαγγέλματος δολοφόνος. Κι' όμως όλα άκούγοντας τα λόγια αυτά, όρμησαν κα' έννοιωσαν τού αίμα τους να παγώνη!... Ο Κοζαρντάς χτύπησε με

Ο Κοζαρντάς χτύπησε με τη γωνιή γροθιά του το τραπέζι.

τή χοντρή γροθιά του τὸ τραπέζι. Ὁ Πετρόλ ἐσκυψε τὸ κεφάλι του καὶ ἔμεινε ἀφονος.

— Ἐνα βράδι, ἐξακολούθησε ὁ Πασπουάλ, ὁ ποίγκρη τῆς Γκονζάγκας ἦθε νεκρίτρου. Ἦταν σὲ κενὰ γάλα καὶ εἶπε στὸν κώρο μου: «Χθὲς ἔγρασα στὰ χαρτιά ὅτι εἶχα καὶ δὲν εἶχα...» Μὰ ἀμέσως κατόπι ἐφρόσθησε, γελώντας σαρωστικῶς: «Μὰ ὁ Νεβέρ δὲν μπορεῖ νὰ κρατήῃ περὶ στὰ πόδια του... Ἀδερφ, μετῶπιον τὸ ποῦλ, τὸ δηλητηριώδες, ἀγαπητέ μου δάσκαλ, θὰ φέση τ' ἀποτελέσματά του καὶ εἶσι θὰ γίνω πάλαιότερος. Μὰ, δικτύως γιὰ τὸν ἀφέντη σας, κύριε Πετρόλ, τὰ πράγματα δὲν ἦλθαν ὅπως τὰ περίεργε. Τὴν ἄλλη μέρα ἀκριβῶς, ὁ τρίτος Φίλιππος, δηλαδή ὁ δοῦς τῆς Σάφτης, πήρε τὸν Νεβέρ με τὸ ἀμάξι του καὶ ἔφραγαν μαζί γιὰ τὴν Τουρόννη. Ἔτσι ἔφραγε ἅτ' τὴν ὀπισθὴν δηλητηρίασα...

— Ὅταν ὁ Πασπουάλ σώπασε, ὁ Πετρόλ εἶπε: — Σὲ τί ἀποβλέπουν δὲς αὐτὲς ἡ φλυαρίες; Σὲ κενὰ αὐξήσι τῆς ἀμοιβῆς χωρὶς ἄλλο... Λέγετε λοιπόν... Τί ζητάτε; — Τὸ τορλιάνο τῶν δώσι μᾶς δώσατε ὁ Κοζαρντάς. — Ἔστο! ἀπάντησε ὁ Πετρόλ. Μπορῶ τώρα νὰ φύγω; — Εἰσαθε ἔνδοξος... Καὶ μείνατε ἥσυχος... Ἦ δουλειά σας θὰ τελέσῃ ἀποψέ.

II

Ο ΜΙΚΡΟΣ ΠΑΡΙΣΙΝΟΣ

— Ὅταν ὁ Πετρόλ ἔφραγε, ἡ ὄρα ἦταν τέσσερες. Οἱ σπαθιστὰ μᾶς εἶχαν ἀνάμνη ὄρα μισοτάρι τους. Ὅλοι ἦταν τώρα χαροῖνενοι καὶ ἔπνευαν, φωνάζον καὶ τραγουδοῦσαν.

Ἔφαγα, καλπισμῶς ἀλόγων ἀνοήσθησε πρὸς τὸ μέρος τοῦ δάσκαλου. Ἀμέσως οἱ σπαθιστὰ μᾶς ἔφραξαν στὸ παράθυρο καὶ εἶδαν ἕναν ὄμιλο ἀπὸ ὀπίω ἱταίς νὰ διεσπῶνεται πρὸς τὸ πανδοχεῖο. Ἦσαν πάντοιοι καὶ φοροῦσαν διάφορες στρατιωτικὲς στολιές. Ἐκινῶν μεγάλη φασαρία καὶ ὄσοι χωρικοὶ θροσκόνονταν στὸν δρόμο τους, ἔφραξαν νὰ φύγουν γρήγορα - γρήγορα.

— Παλιζάρια μου! φιδόσις ὁ Κοζαρντάς στοὺς συντρόφους του, σὰς συμβουλεύει νὰ δώσητε τὰ σταθιά ἀπὸ τὴν ὄρα.

Σὲ μιὰ στιγμῆ, ὄλοι οἱ σπαθιστὰ μᾶς εἶχαν σηκωφορθεῖ μετὶ τῆ συμβουλῆ του καὶ, ἀφάνοντας τὸ παράθυρο, καθῆσαν πάλι γυῖσι ἅτ' τὰ τραπέζια τους.

Ἐπει' ἀπὸ μιὰ στιγμῆ, οἱ καθυλάσηδες εἶχαν φθάσει ἔξω ἀπὸ τὸ πανδοχεῖο. Ὁ ἄσχηγός τους, ποῖ οἱ ἄλλοι τὸν φώναζαν Καρρίγγ, προβάλλε τὸ κεφάλι του ἀπὸ τὴν πόρτα καὶ φώναζε στοὺς συντρόφους του: — Ἐ, παιδιά! Τὸ πανδοχεῖο εἶνε γεμάτο!...

— Ν' ἀδειάση ἀμέσως! φώναζαν οἱ ἄλλοι.

Καὶ κατεβαίνοντας ἅτ' τ' ἄλλο γὰ τους, τὰ ἔδεσαν στοὺς κούρους ποῦ ἦσαν ἔξω ἀπὸ τὸ πανδοχεῖο. Ἐν τῷ μεταξύ οἱ σπαθιστὰ μᾶς δὲν εἶχαν κοινηθὴ καθόλου ἀπὸ τὴς θέσις τους.

— Ἐ!... φώναζε ὁ Καρρίγγ, μπαίνοντας πρῶτος μέσα. Δὲν ἀκούσατε; Ἀδειάστε μᾶς τὴ γωνιά!... Δὲν ἐπάχει θεοὶ ἐδῶ πορὰ μόνο γιὰ τοὺς ἐθελοντὰς τοῦ βασιλέως...

Κανένας δὲν τοῦ ἀπάντησε. Ὁ Κοζαρντάς μόνο γυῖσι πρὸς τοὺς δικούς του καὶ τοὺς φιδόσις: — Καρρίγγ, παιδιά!

— Ἐ! φώναζε πάλι ὁ Καρρίγγ, ποῦ τὸν εἶχαν περιτορρίζσει ἐν τῷ μεταξύ οἱ ἀνθρώποι του. Δὲν ἀκούσατε τί εἶπε;... Θέλουμε τὰ ποτήρια σας, τὶς καρτέλις σας, τὰ τραπέζια σας...

— Ὁρατὰ! φώναζε ὁ Κοζαρντάς. Θὰ σὰς τὰ δώσουμε ἅτ' αὐτὰ ἀμέσως, μικροί μου!

Καὶ ἀφάξοντας τὸ ποτήρι του τὸ ἔσπασε ἀπῶνος στὸ κεφάλι τοῦ Καρρίγγ, ἐνῶ ὁ ἀδελφός Πασπουάλ ἔστειλε τὴ βαριά του καρτέλα ἀπάνω στὸ στήθος ἐνὸς ἄλλου καθυλάση.

Δεκάξι σπαθιά ἔλαμψαν στὴ στιγμῆ στὸν ἄρα! Ἦσαν ὄλοι τους ἀνθρώποι τῶν ὄλων γερωῦ, γενναῖοι καὶ πολεμοῦσαν γιὰ γούστο. Ἄκουγε κανένας τὸν Κοζαρντάς καὶ φωνάζει στοὺς δικούς του: — Ζήτω ὁ Θεός! Ἐμπρός καὶ τοὺς φάγαμε!...

Ἀμέσως ὁ Καρρίγγ καὶ οἱ δικοὶ του ἀπάντησαν, ὁρμώοντας ἐνάντιον τους μετὶ τὸ κεφάλι χωνηκοῦς: — Ἐμπρός! Ἐμπρός! Ζήτω ὁ Λαγκαρντέ!

Αὐτὸ ποῦ ἐπρηλοῦθησε μὲς ἀκούσθηε ἡ τελευταία λέξις ἦταν ἐντελῶς ἀπροσδόκητο. Ὁ Κοζαρντάς καὶ ὁ Πασπουάλ ποῦ θροσκόν-

τουσαν στὴν πρώτη σειρά, τραβήθησαν πίσω καὶ ἀφάξοντας τὸ ποῦ μεγάλο τραπέζι, τὸ ἔβαλαν ἀνάμνη στοὺς διαμαρμονένους.

— Ἦσυχία, παιδιά! φώναζε ὁ Κοζαρντάς... Κάτω, τὰ ὄλα ὄλα!... Καὶ ἀπεθνήσκονος πρὸς τοὺς συστοιμένους ἐθελοντὰς τοῦ βασιλέως — ὅπως ἀνομιζόνονταν μὲνοι τους — τοὺς ὀφίτηρ μὲ φρονὴ ποῦ ἔφραγε ἀπὸ σιγῆνησι: — Τί εἶπατε; Τί εἶπατε... Πέστε μου γιὰτὶ φωνάζετε: Ζήτω ὁ Λαγκαρντέ!

— Γιατὶ ὁ Λαγκαρντέ εἶνε ὁ ἄσχηγός μας. — Ὁ ἱσιότης Ἐφώσις τῷ Λαγκαρντέ!

— Ναί! — Ὁ μικρός μας Παρισινός! τὰ κατὰρ μᾶς!... εἶπε καὶ ὁ Πασπουάλ.

Ἐπει' ἀπὸ μερικὲς στιγμῆς, ἡ διὰ πρῶτῃς τρωσκίζον ἀδειάσαν μενεξ τὰ ποτήρια τους. Τὸ ὄνομα τοῦ Λαγκαρντέ εἶχε φθάσει γιὰ νὰ τους κἀνη φέλιος τὴ στιγμῆ ποῦ ἦσαν ἔτοιμοι ν' ἀλλήλοσπαρῶθον.

Ἀς μιλῶσιμα γιὰ τὸν Λαγκαρντέ! φώναζε ὁ Πασπουάλ ἐνδοσπασμῶς. Ἐφώσις! Ἐγὼ τοῦ ἔδεσα τὸ πρῶτο μάθημα στὸ σταθιά... Ἦταν τότε μὲς 14 χρονῶσι!...

— Εἶνε σήμερα μὲς δεκαοχτὸ, ἀπάντησε ὁ Καρρίγγ, μὰ ἀλλομῶνος σ' αὐτὸν ποῦ θὰ τὰ βάλῃ μαζί του!

— Εἶνε ἄσχιός αὐτὸν τὸν Ἀπολλέου καὶ ἀνομιζὸν σὰν λιοντάρ; ἐφρόσθησε ὁ Κοζαρντάς.

— Ἦ γεννάσις πεθαίνονος γιὰ μιὰ ματὰ του!

— Σκοτῶνε τους κακοὺς, καὶ προστατεύε τους ἀδύσχοιτους...

— Πετᾶνε τὸ χρυσάρι ἅτ' τὰ παρῶθρα!

— Ἐχει ὄλα τὰ χαρῶσιμα!... — Μὰ δὲν ἔχει κεράδι!... — Ἐχει βίσις καρδιά!... Μιὰ γρησὴ καρδιά!...

Ὁ ποῦ ὄλερω ἔχθησι εἶχαν ἀγκαλιασθὴ τώρα καὶ φιλαντοῦσαν.

— Στὴν ἔγεια τοῦ Λαγκαρντέ! Στὴν ἔγεια τοῦ μικροῦ Παρισινού! φώναζαν ὄλοι μαζί.

Ὁ Καρρίγγ καὶ οἱ ἀνθρώποι του ἔφρασαν τὰ ποτήρια τους με ἐνδοσπασμῶ καὶ σηκώθησαν ὄφθιοι. Οἱ ἄλλοι τους μνηθῶν ἀμέσως.

— Μὰ γιὰ τὸ Θεό! εἶπε ὁ Τρόστντ Ζούγκαν ὁ Βορτονῶς, ἀποσπῶντας τὸ ποτήρι του. Τ' αὐτὰ μᾶς βοσκῶν ἀπὸ τὸ ὄνομα τοῦ Λαγκαρντέ. Μὰ λέστε μᾶς ποὺς εἶνε; Ἀπὸ ποῦ κατὰγεται; Τί κάνει;

— Φιλάρζο μου, ἀπάντησε ὁ Κοζαρντάς, ὁ Λαγκαρντέ εἶνε εὐγενῆς σὰν βασιλιάς, γεννήθησε στὸ Παρισι, στὸν δρόμο τῶν Σταφῶν-τῶν-Μικρῶν-Κορραβῶν καὶ κάνει... ὅτι τοῦ ἄρεσι! Φοτιστῆρεσι!... Μισοῦ!... Ρίξτε μου νὰ ποῦ!

Ὁ Πασπουάλ τοῦ γέμισε τὸ ποτήρι του καὶ ὁ Κοζαρντάς ποῦ, σὰν γνησιός Γασκῶνος, ἦταν φιδόσις, ξανάφρασε νὰ λήη:

— Ἦ ἱστορία τοῦ Λαγκαρντέ εἶνε ἅτ' αὐτὲς ποῦ δὲν μπορεῖ νὰ τις πῆ κανεῖς... Πρῆπει νὰ τὸν διη κανεῖς τὸν ἴδιο, γιὰ νὰ καταλάβῃ τὴν ἱστορία του... Εἶπα ποὺς εἶνε εὐγενῆς σὰν βασιλέως... Ναί, αὐτὸ εἶνε ἀλήθεια! Καὶ τὸ ξανάλεω μάλιστα... Κι' ὅσοι κανένας δὲν ἔχει οἶθε τὸν πατέρα του, οἶθε τὴ μητέρα του!... Ὅταν τὸν γυῖσιμα, ἦταν μὲς δώδεκα χρόνον. Τὸν εἶδα γιὰ πρώτη φορὰ μιὰ μέρα στὴν πλατεία τοῦ Πηγά, μισοστά στὸ Παλαί-Ρουαυά. Τὴ στιγμῆ ἔσεινη δώδεκα μαργλαράδες, διλάσιμα στὸ μπόι ἅτ' αὐτῶν, ποῦ εἶχαν αἰχτὴ γιὰ νὰ τὸν σπᾶσον στὸ ξύλο... Γιατί;... Γιατί δὲν τους ἄφρασε νὰ κλέβουν τὴν εἰσπράξι μιὰς φτωχῆς γυναῖκας ποῦ πουλοῦσε ψητῆς πατάδες στὴν πλατεία. Ρῶσημα νὰ μάθω τὸνομά του: «Ὁ μικρός Λαγκαρντέ». ποῦ ἀπάντησαν. — Καὶ οἱ γονεῖς του ποῖοι εἶνε; ξανάφρωσθη. — Δὲν ἔχει γονεῖς. — Ποῖος τὸν προστατεύει; — Κανένας! — Ποῦ κατοικεῖ; — Στὸν ἐρειπομένο περιστερῶνο τοῦ παλιού μεγαλῶνος Λαγκαρντέ. — Κάνει καμὰ δουλειά; — Κάνει, καὶ διὰ μάλιστα! Βοσκῶσι ἀπὸ τὴν παλιὴ γέφυρα στὸ Σηκονάνα καὶ πᾶνει τ' ἀσημένια νομισμάτα ποῦ ὀρῶνουν μέσα στὸ νερὸ οἱ Παρισίνοι γάχηδες, καὶ δίνει παραστάσις στὸ ὕπαθρο, ἐπιδεικνόνοντας τὴν εὐγένεια τοῦ κομποῦ του. Τὸ μεγαλύτενο, τὸ μικραῖνε, χρησιμοποιεῖ τὰ χέρια γιὰ πόδια καὶ τὰ πόδια γιὰ χέρια καὶ κάνει με διὰ λόγια πράγματα ποῦ δὲν θὰ μποροῦσε νὰ τὰ κἀνη οἶθε ὁ ποῦ γυμνασμένους οὐλτιπλάγκος!

— Νὰ διὰ δουλειές, πρῶτῃς τάξεως! εἶπα μέσα μου — ἐξακολούθησε νὰ λήη ὁ Κοζαρντάς. Αὐτὸ τὸ παιδί μ' ἄρεσι. Ἐχει μέλλον μισοστά του... Τράβηξα λοιπὸν τὸ Λαγκαρντέ ἀπὸ τὰ χέρια τῶν ἐχθρῶν του καὶ τὸν ὀφίτηρ ἀν θέλει νάφθῃ νὰ τοῦ μάθω σταθιά στὸ ὀπλοδιδασκαλεῖο μου, ποῦ τὸ εἶχα συντροφακῶ με τὸν Παρισινὸν ἀπὸ δῶ καὶ ποῦ ἦταν τὸ ποῦ φημισμένο τοῦ Παρισίου. (Ἀκούσθηε!)

— Ζήτω ὁ Θεός!... Ἐμπρός καὶ τοὺς φάγαμε...